

گفت و گوی
صبا با محمد
گلریز؛ خواننده
موسیقی سنتی و
پاپ

روایتی از تولد یک

مرثیه ماندگار

حضرت امام (ره) اثری با عنوان «غم فراق» را اجرا کردیم که به اعتقاد من یکی از آثار ارزشمند آن دوره بود. شعر این اثر را محمود شاهرخی سروده بود و هادی آرزم آهنگسازی آن را بر عهده داشت.

وی افزود: «در نخستین سالگرد ارتحال امام (ره) نیز اثری با عنوان «غم خورشید» تولید شد و در سال‌های بعد هم آثار متعددی برای سالگردهای حضرت امام اجرا کردیم. حدود ۱۰ سال به مناسبت سالگرد ارتحال امام (ره)، آثار مختلفی تولید و اجرا شد که هر کدام حاصل همکاری جمعی از شاعران، آهنگسازان و هنرمندان متعهد کشور بود.»

این خواننده در بخش دیگری از سخنان خود به تازه‌ترین اثرش اشاره کرد که به مناسبت شهادت رهبر انقلاب آماده شده و گفت: «اخیراً نیز اثری با عنوان «امین ایران» را اجرا کرده‌ام. آهنگساز این اثر رمضان عظیمی و شاعر آن محدثی خراسانی است. این قطعه آماده شده و تصویربرداری آن نیز انجام شده است.»

وی افزود: «به اعتقاد من این اثر از ظرفیت بالایی برخوردار است و با نگاهی عاطفی و حماسی تولید شده است. همیشه تلاش کرده‌ام در مقاطع مهم و تأثیرگذار تاریخ معاصر کشور، سهم خود را به عنوان یک هنرمند ایفا کنم و این اثر نیز با همین نگاه تولید شده است.»

گلریز با اشاره به نقش هنرمندان در همراهی با مردم گفت: «من همیشه معتقدم هنرمند نباید از مردم جدا باشد. در روزهای سخت و در بزنگاه‌های تاریخی، مردم انتظار دارند هنرمندان را در کنار خود ببینند. همان‌طور که در دوران دفاع مقدس بسیاری از هنرمندان به جبهه‌ها می‌رفتند و برای رزمندگان برنامه اجرا می‌کردند، امروز هم هر هنرمندی که میان مردم شناخته شده است می‌تواند با حضور و هنر خود به جامعه روحیه بدهد.»

وی ادامه داد: «مردم سرمایه اصلی کشور هستند. وقتی می‌بینیم پیر و جوان، زن و مرد و حتی کودکان در شرایط دشوار پای کشور و آرمان‌هایشان ایستاده‌اند، هنرمندان نیز باید سهم خود را ادا کنند. یک خواننده یا هنرمند شاید بایک اجرا، یک حضور یا حتی یک اثر هنری بتواند امید و انگیزه را در میان مردم تقویت کند.»

خواننده «دریغای دریغا» در پایان تأکید کرد: «آنچه باعث ماندگاری آثار هنری می‌شود، صداقت، اعتقاد و ارتباط واقعی با مردم است. اگر اثری با باور قلبی و برای مردم خلق شود، سال‌ها در ذهن و خاطره جامعه باقی می‌ماند؛ همان‌گونه که بسیاری از سرودها و آثار گذشته هنوز پس از گذشت دهه‌ها در حافظه مردم زنده هستند.»

سرود «دریغای دریغا» برای بسیاری از ایرانیان یادآور روزهای تلخ خرداد ۱۳۶۸ و وداع با امام خمینی (ره) است. اثری که در شرایط ویژه و در زمانی بسیار کوتاه تولید شد و در همان ساعات اولیه پس از رحلت بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران از رسانه ملی پخش شد. این سرود در روزهای تشییع و بدرقه امام (ره) بارها از بلندگوهای سطح شهر و رسانه‌ها شنیده شد و به بخشی از حافظه جمعی مردم ایران تبدیل شد. محمد گلریز، خواننده موسیقی سنتی و پاپ و یکی از خوانندگان برتر در زمان جنگ ایران و عراق بوده که صدایش نیز به عنوان میراث شفاهی ایران در سازمان میراث فرهنگی ثبت شده است. اجرای این اثر را بر عهده داشت. وی در گفت‌وگویی با صبا از چگونگی شکل‌گیری این سرود، نقش هنرمندان حاضر در تولید آن و بازخوردهای گسترده مردمی سخن گفت.

ناصر ارباب

گفت‌وگو

سرود خیلی زود مورد توجه قرار گرفت. در مراسم تشییع حضرت امام (ره)، در خیابان‌های مختلفی که مردم برای بدرقه آمده بودند، این اثر از بلندگوها پخش می‌شد و مردم با آن ارتباط عمیقی برقرار کردند.» وی افزود: «هر جا ما را می‌دیدند از این اثر یاد می‌کردند. بسیاری می‌گفتند در آن روزهای سخت، این سرود توانسته بخشی از اندوهشان را تسکین دهد. برای ما همین موضوع ارزشمند بود؛ اینکه بتوانیم در آن شرایط سهم کوچکی در همراهی با مردم داشته باشیم.»

گلریز در ادامه به یکی از خاطرات ماندگار خود درباره این اثر اشاره کرد و گفت: «سال‌ها بعد در یک برنامه زنده تلویزیونی حضور داشتم. فردی در کنار من نشسته بود که او را نمی‌شناختم. وقتی خودش را معرفی کرد، گفت سال‌هاست در یکی از شهرهای آمریکای زندگی می‌کند و از علاقه‌مندان امام خمینی (ره) است.»

وی ادامه داد: «او تعریف می‌کرد که سال‌ها با شنیدن «دریغای دریغا» اشک ریخته و همیشه به دنبال این بوده که بداند خواننده و عوامل این اثر چه کسانی هستند. وقتی مجری برنامه اعلام کرد که خواننده این سرود در کنار او نشسته است، به شدت تحت تأثیر قرار گرفت و اشک ریخت. این یکی از خاطرات فراموش‌نشده من از بازخوردهای این اثر است.»

گلریز با اشاره به دیگر آثار خود درباره رحلت امام خمینی (ره) گفت: «سرود «دریغای دریغا» تنها اثری نبود که برای آن ایام خواندم. پس از آن، در چهل

محمد گلریز با اشاره به فضای حاکم بر کشور در روزهای ارتحال امام خمینی (ره) اظهار کرد: «روز رحلت امام، محمدعلی شکوهی با من تماس گرفت و گفت هرچه سریع‌تر خود را برسانم. وقتی رسیدم، دیدم با مرحوم حمید سبزواری در حال صحبت است. آقای سبزواری شعر را به صورت تلفنی و بداهه می‌سرود و آقای شکوهی هم همزمان روی ملودی کار می‌کرد.» وی ادامه داد: «پس از پایان تماس، گفت

شعر آماده شده و باید هرچه سریع‌تر آن را ضبط کنیم. در آن سال‌ها امکانات فنی امروز وجود نداشت. تازه نخستین نسل از کیبوردهای حرفه‌ای وارد ایران شده بود و آقای شکوهی با استفاده از همان امکانات موسیقی را آماده کرد.»

گلریز با اشاره به فضای احساسی حاکم بر استودیو گفت: «همه ما داغدار بودیم. به نظر من یکی از دلایل تأثیرگذاری این اثر همین بود که اندوه واقعی ما در اجرا منعکس شده بود. صدایی خسته، بغض‌آلود و غمگین داشتیم و همین باعث شد اثر از دل برآید و بر دل بنشیند.»

وی خاطر نشان کرد: «از صبح مشغول کار بودیم و حدود ساعت ۱۱ شب ضبط و آماده‌سازی اثر به پایان رسید. همان شب سرود به تلویزیون تحویل داده شد و روی آنتن رفت. این اتفاق برای بسیاری از اهالی موسیقی عجیب بود و خیلی‌ها باور نمی‌کردند چنین چیزی امکان‌پذیر باشد چون معمولاً تولید یک اثر حرفه‌ای هفته‌ها و حتی ماه‌ها زمان می‌برد.»

خواننده «دریغای دریغا» درباره بازخوردهای مردمی این اثر نیز گفت: «این

کارگردان محمد پایدار
تهیه‌کننده محمد جواد موحد

تاکید دونه

هم اکنون در
سینماهای
سراسر کشور